

**Utvärderingsarbete mot en
mer tillgänglig, kvalitativ och
likvärdig förskola**

med barnets bästa i centrum

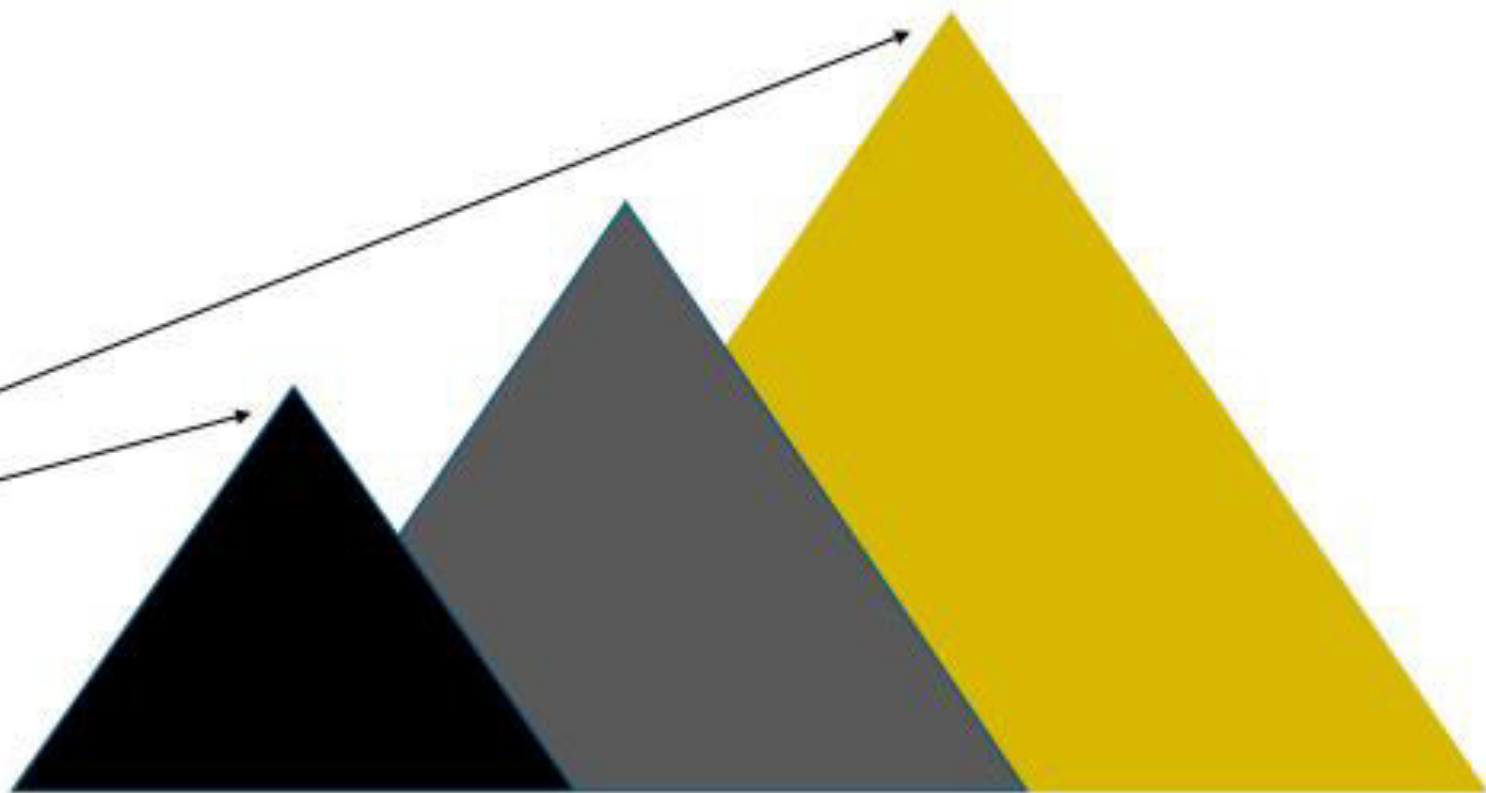
Christian@Eidevald.se

Vad är kvalitet?

Risker/möjligheter med mål- och resultatstyrning?

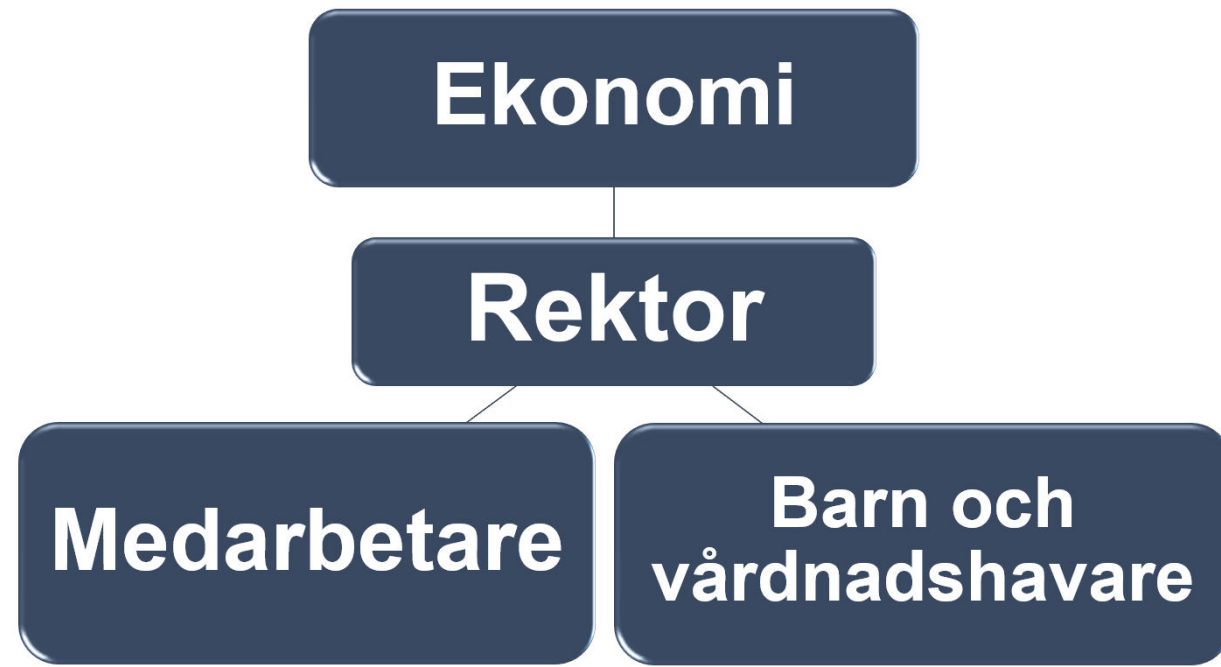
- Hög måluppfyllelse i:
 - Budget i balans
 - Rättssäkra placeringar av barn
 - Tillgång till planeringstid och utbildade pedagoger
 - Ökad likvärdighet
- Låg måluppfyllelse i:
 - Uppdraget (som det ges i läroplanen)

En närsynt bergsklättrare

Förskolan står inför komplexa utmaningar

✓ Få ihop
kvalitet,
arbetsmiljö
och
ekonomi

Det finns inga enkla
system som löser
komplexa problem

Nuläge

Många känner sig stressade över att inte rätta till

- Försöker arbeta mot läroplanens 51 riktlinjer och 33 målområden, i dialog med varje barn, varje dag i många olika situationer

Nuläge

Varje revidering av läroplanen har utökat uppdraget, samtidigt som förutsättningarna förändrats

- Nytt uppdrag
- Nya roller och ansvar
- Barn går längre dagar, svårare att få tid för planering/analys
- Svårare att rekrytera utbildade barnskötare och förskollärare

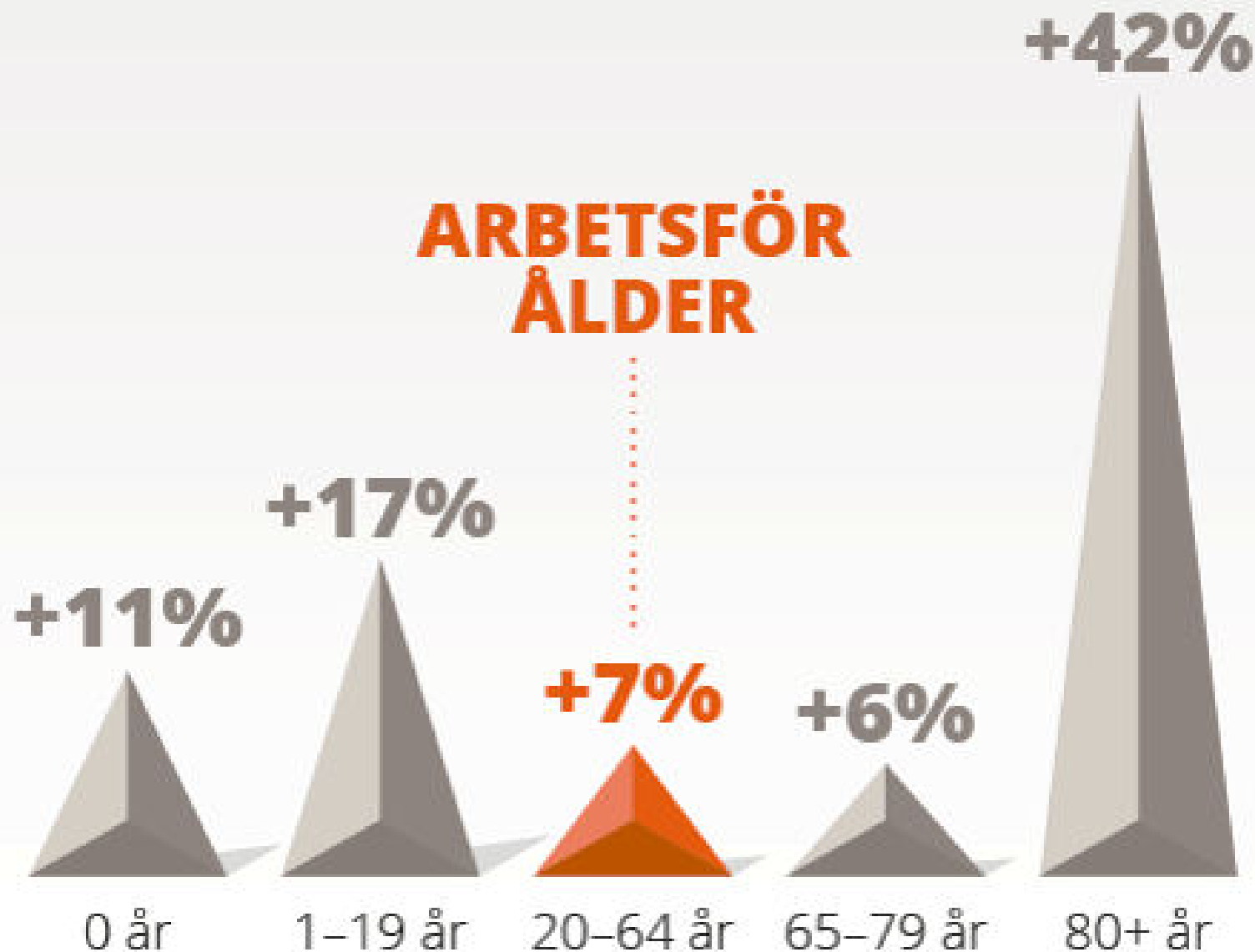
Nuläge

Ökad boendesegregation → Leder till ökat utanförskap

- Just nu många politiska förslag som involverar förskola – för att lösa en samhällsutmaning som samtidigt drabbar förskolan

Välfärdens behov ökar

Förändring i procent i olika åldersgrupper om tio år jämfört med idag.

Ökad komplexitet

- Leder till:
 - Ökade målkonflikter (att arbeta utifrån *ett* mål är enkelt)

Vad behöver vi göra?

(Vad är rimligt? ... 51 riktlinjer, 33 mål)

Nya innovationer

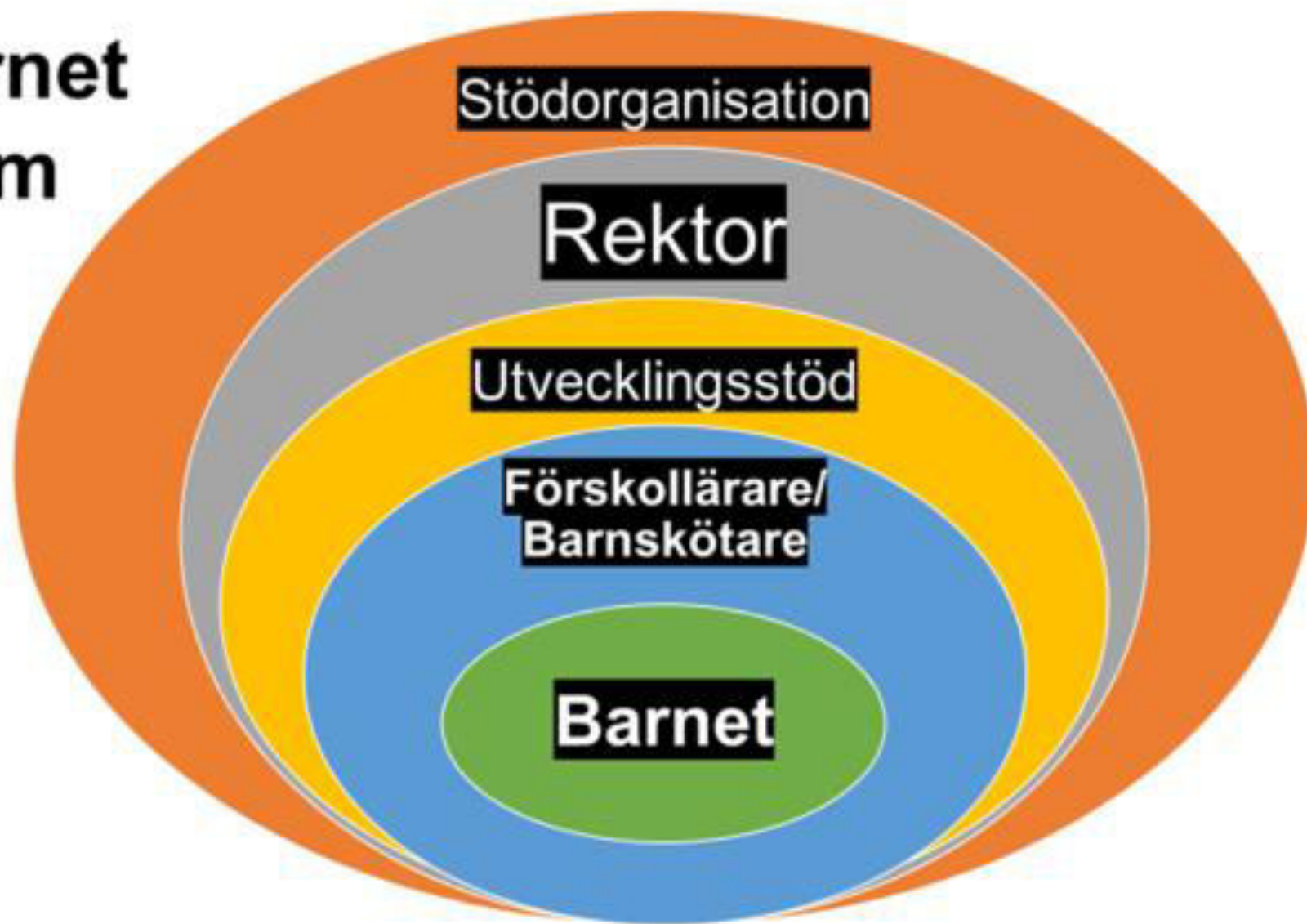
= Byta ut

processer

Vad är förskolans **syfte?**

(vad är syfte i relation till **mål** och **vision**?
(och *analys*))

**Med barnet
i centrum**

Vad är den gemensamma målbilden?

- ✓ Barnens bästa, alltid, i första hand?
- ✓ Långsiktighet i beslut? (även då de sker på bekostnad av kortsiktiga mål?)
- ✓ ?

**Det vi prioriterar först är det om
kommer framstå som **viktigast!****

- ✓ Önskeschema?
- ✓ "Tidig-mellan-sen" (rättvist)?
- ✓ Ledigheter och kompetensutveckling?
- ✓ Planering och raster?
- ✓ Utbildning och undervisning?

Behovsanalys

Hur många
vuxna kommer
behövas?

Behovsanalys

Vilka

kompetensser

behövs? När?

Utmaningar – schemaläggning

1) Matematisk utmaning – att få ihop helheten

2) Kulturen – fokus på barnens behov, inte när medarbetare vill arbeta

Hur hanterar vi "gapet?"

Är "gapet" ett "gap"?

Beror det på:

- Brist på medarbetare?
- Brist på kompetens?
- Kulturen?

När vi vet gapet, då kan vi sätta in rätt åtgärder – för att komma så nära **visionen** som möjligt. Då vet vi vad vi inte kan lösa på egen hand.

Flaskhalsteorin

- Nyckelkompetenser som behövs för specifika aktiviteter
- Avlasta dessa så att de kan arbeta med det de behövs som mest för

Vi kommer aldrig ha ”*tillräckligt*” **stöd**, eller ”*tillräckliga*” **förutsättningar** ...

- **Vem** prioriterar?
 - Vilken nivå har mandat för vad?
- **Vad** prioriteras?
- Vilket utrymme finns för att rektor/arbetslag ska kunna förbättra?

(att gnälla är lite som ”att sitta i en gungstol” – använd det frirum som finns!)

Interaktion i undervisning

Med hjälp av ett tyg kunde vi gömma oss. 'Borta!' sa några barn, för att sedan titta fram. 'Tittut!' sa pedagogen. Barnen skrattade och klappade händerna. Vi gjorde leken om och om igen och turades om att gömma oss och att gömma varandra. Vi pedagoger såg att intresset för tittut smittade av sig bland barnen och det blev till en lek där många kunde mötas, i många olika rum och aktiviteter.

När vi tog fram färger och erbjöd olika material blev det en naturlig mötesplats där barnen kunde dela upplevelser och utforska, på egen hand och med varandra. Tillsammans ser vi hur färger täcker pappersytan mer och mer. Många kompisar samlades och gjorde samma som sina kompisar. Delade skratt och utforskade. Barnen kan länge stå med varandra och förundras över både konsistens och de olika förändringarna som sker.

Med hjälp av toarullar och små kartongbitar introducerade vi tekniken att fästa och bygga med lim. Vi provar limmet och dess funktion att sätta ihop och barnen uppmärksammade fort att limmet stelnar och fastnar både på olika material och på deras egna händer.

Med limmet som hjälpmedel blev ett gemensamt bygge större och större, och till något gemensamt som vi ansvarade för tillsammans. Limbordet blev en central punkt i miljön och små konstruktioner växte fram över hela bordet. Barnen undersökte toarullarna, dess håligheter och plattornas storlek nyfiket.

Shared sustainable thinking

- Longitudinell studie “Effective Provision of PreSchool Education” – följde progressionen hos över 300 barn (England).
- Några interaktioner visade sig ha gott resultat för utbildningens mål och ledde till en interaktion som definierades som gemensamt hållbart tänkande, särskilt några dialoger mellan lärare och barn.
- Jag utvecklar metoden för att även kunna användas för barn som inte har verbal språk

Syfte med forskningen

Analys av interaktion mellan pedagoger och barn i förskola (som stöd för att bedöma kvalitet- med "rätt" fokus):

- Vad uppmärksammar pedagogerna i dokumentationer och i undervisning och hos barn för att skapa ett gemensamt fokus?
- På vilka sätt beskriver pedagogerna att de förändrar innehåll i lekar eller aktiviteter för att utmana barnens lärande? (expanderat lärande)
- I vilka situationer uppmärksammar pedagogerna att ett gemensamt hållbart tänkande uppstår mellan dem och barnen som en effekt av planerad undervisning?

Teoretiska begrepp (hur gör förskollärare)

- **A curriculum content in teaching** (målriktat arbete): Vuxna stödjer barns utveckling och lärande att bli aktiva samhällsmedborgare. Planering av introduktion av material och aktiviteter, instruktioner (verbala frågor eller kroppssignaler), berättande genom dialoger/kroppen, introducering av nya begrepp, demonstrera känslor etcetera.
- **Pedagogic**: Vuxna engagerar sig i och svarar mot barnens behov och intressen
- Studien genomförs på förskolor med inriktning *Lyssnandets pedagogik*, med teoretiska begrepp för analys från flera olika teorier (gemensamt: ZPD)

Analys av

- **Intersubjektivitet:** förkroppsligat deltagande som skapar mening. Uppmärksamhet av när barnen har roligt och vad som väcker förundran och nyfikenhet
- **Alteritet:** Förändringar i samspelet som för in något nytt – som tillfälligt ändrar förutsättningar för intersubjektiviteten (delat fokus) men som skapar förutsättningar för expanderat lärande

Kvalitet i undervisningen – handlar om

- Hur väl den pedagogiska miljön, och hur väl barnens tankar, intresse och behov, tillsammans med kunskap från forskning, tas om hand, utmanas och transformeras i ett lyssnande / en responsivitet
- Barns inflytande och delaktighet är avgörande:
 - De barn som inte upplever att de är en del i en helhet tappar tron på att de kan påverka. Både sin egen situation och samhällets utveckling.
 - Det leder till en känsla av utanförskap – innebär risk för låg motivation för lärande och samspel med andra, liksom att engagera sig för en bättre framtid (svaga kunskapsresultat / gängkriminalitet / arbetslöshet / ohälsa).

Hur håller vi fokus på kvalitet i undervisning?

Risker med mål- och resultatstyrning?

- Hög måluppfyllelse i det vi mäter
- Låg måluppfyllelse i uppdraget (som det ges i läroplanen)

Nuläge

- Vi lägger massor av tid på att **diskutera** FÖRUTSÄTTNINGAR!
- Ja, barnen har stora individuella behov!
- Ja, barnen saknar ett rikt språk!
- Ja, personalen har en låg uppdragsförståelse och pratar dålig svenska!
- ... men nu lyfter vi blicken: vi pratar om hur vi **VILL** att det ska vara!
Nästa steg är att se hur vi utifrån förutsättningar kan komma "så nära som möjligt".

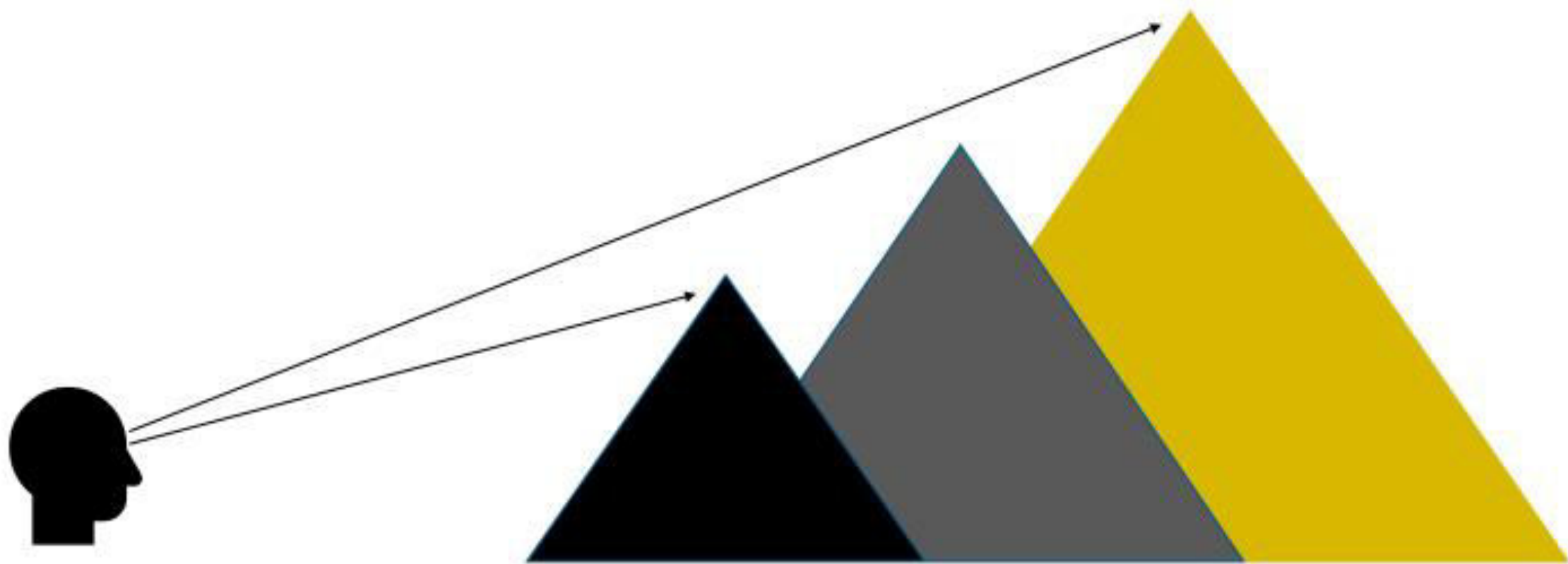
Utan vision: svårt att som medarbetare få helhetsgrepp på komplexiteten i uppdraget

- Hur ska reflektions- och planeringstid användas?
 - När vi blir stressade prioriterar vi bort det som skapar mervärde (långsiktig planering, dokumentation, analys, uppföljning och förbättringsarbete). **Mycket tid går till att diskutera förutsättningar!**
- Hur säkrar vi så att **alla** barn får möta **rätt kompetens** i de **aktiviteter** de behöver för att i undervisningen få möta, och få stöd, mot **alla målområden**?
- Hur skapar vi en **systematik** för vad som dokumenteras, när, hur och av vem analyser genomförs?

Uppnå uppdraget på 10 terminer?

- Kan vi dela upp målarbetet (strategier för undervisningen)?
- **Vem (vilken kompetens)** behöver göra vad, för att varje barn ska få så bra, lekfullt och omsorgsfullt stöd som möjligt i lärande och utveckling (mot målområdena)?
 - Vi har ett gemensamt uppdrag, men olika roller och ansvar
 - Vad behöver en förskollärare göra?
 - Vad behöver en barnskötare göra?
 - (samma frågor om rektor, placerare, specialpedagog, verksamhetsutvecklare, nämnd, direktör, AC, UC, HR-specialist, logoped, bitr. UC etc)
- Vad ska **styras** respektive **stöddas** i en gemensam organisation?

En närsynt bergsklättrare

Vad är den *gemensamma* målbilden?

- ✓ Barnens bästa, alltid, i första hand
 - ✓ Schemaläggning, planeringar, vem som gör vad, när vi tar ut ledighet etc.?
- ✓ Långsiktighet i beslut?
 - ✓ även då de sker på bekostnad av kortsiktiga mål? Vad kan beslutas på förskolan, i området, centralt?
- ✓ Annat ?